

at det betyder ikke noget, hvad en Kammerat siger, fordi han ikke har Forstand paa at bedømme Sagen. Jeg skulde dog mene, at naar en Soldat kan pudse sit eget Tøj, saa maa han ogsaa have Forstand paa, om en Kammerat kan gøre det. Jeg kunde ogsaa nævne Eksempler paa, at man falder over en bestemt Mand, fordi man vil ramme ham. Det er saaledes konstateret — det er nævnt for mig i dette Øjeblik — at der var en Mand, der stadig skulde paradere, og der blev eksperimenteret med ham paa den Maade, at hans Kammerater, hvis Ting vare godkendte, laante ham hver for sig en Genstand, men da han saa mødte med disse Sager, og de skulde bedømmes i anden Omgang, bleve disse Ting, der stykkevis vare godkendte for hans Kammeraters Vedkommende, kasserede i hans Hænder.

For øvrigt skal jeg ikke komme ind paa disse Detailler, thi der er ikke Grund til, at vi her skulle forivre os over for hverandre. Jeg har stillet min Forespørgsel, for at der kunde være et Grundlag for en Undersøgelse, og Undersøgelsen skal nok godtgøre, at jeg har givet et saadant Grundlag. Hvorfor saa angribe Tendensen i Forespørgselen? Jeg forstaaer ikke, hvorfor d'Hrr. føle sig saa altererede. Derimod maa jeg i høj Grad paaskønne den Maade, hvorpaa den ærede Krigsminister talte. Naar den ærede Krigsminister siger, at der selvfølgelig intet har været ham bekendt, da han ellers vilde have undersøgt Forholdene, haaber jeg, at der ikke i hans Ord ligger ligesom en Afvisning med Hensyn til Formen af min Forespørgsel. Den ærede Minister vil nemlig sikkert med mig erkende, at en Forespørgsel maa have en eller anden Form. Min Forespørgsel kunde have haft mange andre Former, men en Form maatte den i alt Fald have. Den ærede Minister sagde, at han haabede, at jeg vilde være behjælpelig med at skaffe Forholdene undersøgte, og nævnte i denne Forbindelse, hvilke Vidner man skulde søge. Deri kan jeg ikke tjene den ærede Minister. Jeg tror heller ikke, at den ærede Minister vilde være vel tjent dermed, selv om jeg vilde udlevere de og de Mænd som Vidner og sige: Nu høre vi dem, og saa slutte vi af dermed. Naar man forlanger en Undersøgelse, vil man have Sagen undersøgt til Bunds, ikke ved Mænd, der i Forvejen ere interesserede; men der bør over hele Landet indkaldes Rekrutter, som kende disse Forhold, for en civil Ret, og for denne maa Undersøgelsen foretages saaledes, at man kan være vis paa, at in-

tet kommer til at gaa igennem det vide Sold, men at alt det faktiske oplyses. Yi have jo et Maskineri, ved Hjælp af hvilket vi kunne faa fat i de paagældende.

Endnu ønsker jeg at gøre en almindelig Bemærkning, der staar i ret nøje Forbindelse med de Forhold, om hvilke vi her forhandle, og det er følgende: Naar jeg undtager den mærkværdige Udtalelse af det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen), tror jeg, at det ellers er almindelig erkendt, at det er vanskeligt for en menig at klage, det vil sige at skaffe sig sin Ret, og jeg kan ikke undlade at pege paa et Forhold, nemlig, at vi have her i Tinget, som det strejfvist blev berørt af det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), gentagende forhandlet om et Forslag om den militære Retspleje. Vi vedtog her den 13de Januar 1896 enstemmig med 89 Stemmer en Dagsorden, hvori vi opfordrede Regeringen til i en nær Fremtid at forelægge Rigsdagen Forslag om en ny Rettergangsmaade for Krigsmagten under Hensyn til Grundlovens Forskrifter afset fra Krigsforhold og Søtogt, navnlig saaledes osv. Nu er der gaaet fire Aar. Den Gang blev der henvist til, at denne Sag maatte finde sin Løsning sammen med den civile Retsplejereform. Denne er nu for saa vidt fremmet, som Proceskommissionen har afgivet Betænkning, saa de militære Autoriteter maa have haft Lejlighed til at træffe de forberedende Skridt til at føre den militære Retsplejereform igennem. Ville d'Hrr. vente, indtil Forslaget om den civile Retsplejereform foreligger paa Tingets Bord, saa ser det ud til, at vi kunne komme til at vente længe. Den højtærede Justitsminister ad interim har jo bebudet at ville forelægge et Forslag i den Retning. Det er adskillige Maaneder siden, han bebudede det, og vi staa nu i Marts Maaned, den sjette i Samlingen, men endnu have vi ikke set den civile Retsplejereform. Jeg kunde ønske at høre af den højtærede Krigsminister, som venskabeligt modtog denne Dagsorden for fire Aar siden, om han er betænkt paa at gøre Skridt til eller om der allerede er gjort Skridt til at fremme den militære Retsplejereform.

J. Hage: Jeg skal blot sige til den ærede Taler, der nu satte sig, at hvad det angaar, at jeg har talt om løs Tale, saa anser jeg mig for fuldstændig berettiget til, hvor der er Tale om et alvorligt Angreb, som endnu ikke er bevist, at udtale den Sætning: „Det gælder om at faa bevist, om det er Sandhed eller løs Tale.“